

ه
۱۲۱

درباره‌ی

خواب و رویا (قسمت اول)

حضرت آقای حاج دکتر نورعلی تابنده (مجنوب علیشاه)

صد و پنجاه و دوم

پاییز ۱۳۹۲

فهرست

جزوه صد و پنجاه و دوم

درباره‌ی خواب و رویا (قسمت اول)

صفحه

عنوان

- بعضی خواب‌ها مربوط به وضع جسمی بدن است / در مورد خواب مؤمن. ۹
- ما برای خواب آفریده نشدیم، خواب را خداوند مقرر کرده تا بعد بتوانیم بیدار باشیم / رعایت اعتدال خواب بین شش تا هشت ساعت / چه کنیم که خواب جزء بیداری ما باشد؟ / اگر با ذکر بخوایید، در خواب هم ذکر می‌گویید. ۱۰
- حالات یا خواب‌هایی که فکر می‌کنید در زندگی شما مؤثر است برای بزرگان بنویسید و بگویید ولی به کسی بازگو نکنید / اگر تعبیر نابجایی از خواب کنند، ممکن است همان تعبیر عملی شود. ۱۳
- در حیات معمولی در این زندگی بدون تصوّر زمان و مکان نمی‌توانیم چیزی را درک کنیم / خواب نشانه‌ای است از دنیایی که در آن زمان و مکان وجود ندارد / خلقت، قدیم نیست. ۱۵

بعد از بیدار شدن از خواب برای نماز صبح دستور یادآوری
زبانی چهارده بار ذکر و چهارده بار صلوات را از خاطر نبرید. ۱۷
اگر خوابِ بشارت دیده باشید، باید شکرگزاری کنید /
در مورد تعبیر خواب حضرت یوسف / درباره‌ی علم
روانکاوی و بررسی تعبیر خواب از نظر علمی / راجع به تعبیر
خواب معنوی / وحی بعضی از پیغمبران در عالم خواب
است / در مورد خواب حضرت ابراهیم / به خواب نباید آنقدر
بی‌اعتنا بود البتّه بعضی‌ها هم تنها به خواب اکتفا
می‌کنند / اثر خواندن دعاها در موقع خواب / هر خوابی را
فکر نکنید که تعبیر دارد / خواب‌های مشخص و خیلی مؤثّر
تعبیر دارد. ۱۸

در مورد زمان لَدّت خواب و احساس آن لَدّت / وجود خود
هستی، یک لَدّت معنوی است که ما باید حس کنیم. ۲۴
با خواب نمی‌توانید برای کسی تعیین تکلیف کنید / یکی از
انواع خواب‌ها آرزوهایی است که انسان دارد / برای شخص
مؤمن خواب او هم به بیداری وصل است / بسیاری
خواب‌ها به خواهش شما یا سؤال درونی شما پاسخ
می‌دهد / خواب به اختیار خود آدم نیست / در مورد خواب

شما وقتی هزار فکر دارید و یا وقتی در ذهنتان در بیداری
تمام و کمال خدا باشد. ۲۵

در خواب کنترلی که در بیداری برای درست انجام دادن
کارها هست، برداشته می شود / تعبیر خیلی آسان است،
البته برای کسی که اهل دل باشد / در مورد خواب حضرت
یوسف / دانستن و تعبیر خواب یک موهبت الهی است /
تعبیر خواب را اندک نگیرید، به شرط اینکه این تعبیر
روزنه‌ای به آن جهان هم داشته باشد / نمی شود گفت

خواب چند وقت بعد تعبیر خواهد شد. ۳۲

درباره‌ی دیدن پسر بچه و یا دختر بچه در خواب و تعبیر
آن / خواب فرزند برای کارهای خوبی است که انسان
می کند / در مورد دیدن کودک در خواب، کودکانی
خوش صورت و یا خواب فرزند بد اخلاق / در خواب، آدم
همه چیز را مجسم می بیند / راجع به وقتی که خداوند

می خواهد ذکر را در خواب نشان دهد. ۳۷

شاید بشود گفت کسی نمی تواند یک تفسیر جامع و کاملی از
خواب بدهد / خداوند خواب را برای ما آرامش قرار داد /
بعضی خواب‌ها در مسأله‌ای هشداردهنده است و از

ناراحتی‌های زیاد بعدی جلوگیری می‌کند / بسیاری
از خواب‌ها نشان می‌دهد که کجای بدن ما دردناک و
مریض است / درباره‌ی دیدن پیغمبران در خواب /
خواب‌هایی هست که کار استخاره را می‌کنند / دنباله‌ی
افکار خود در بیداری را در خواب می‌بینید / طریقی که
خواب‌ها ما را هدایت می‌کند / چیزهایی که در خواب و

بیداری مشترک است. ۴۰

در مورد خواب و مکاشفه / فرق رویا با مکاشفه. ۵۰

فهرست جزوات قبل ۵۱

با توجه به آنکه حضرت آقای حاج دکتر نورعلی تابنده (مجنوب‌علیشاه) پاسخ نامه‌ها و سؤالات را، عموماً در جلسات فقری بیان می‌فرمایند و امکان پاسخ جداگانه به تک تک نامه‌ها و سؤالات نمی‌باشد، لطف نمایید مطالب جزوات بیانات را قبل از طرح سؤال به دقت مطالعه بفرمایید. فقط کسانی جزوات را بگیرند که مطالعه می‌کنند، نه اینکه بگیرند و گوشه‌ای بگذارند.

خواهشمند است به منظور دسترسی هر چه بیشتر علاقه‌مندان به خصوص فقرا و سایر مؤمنین به این جزوه و سایر جزوات بیانات، در صورتی که بیشتر از یک جلد موجود دارید، لطف نموده به سایرین هدیه نمایید. با توجه به آنکه تهیه‌ی جزوات بیانات، مستقل از هر مؤسسه‌ی خیریه و انتشاراتی صورت می‌گیرد، خواهشمند است جهت اعلام سفارش و آشنایی با نحوه‌ی اشتراک، با شماره‌ی تلفن ۰۹۱۲ ۵۸۳ ۸۲۴۲ تماس حاصل فرمایید.

بدینوسیله از همه‌ی کسانی که در تکثیر این جزوه و سایر جزوات بیانات، توفیق خدمت مالی داشته‌اند، سپاسگزاری می‌شود. مطالعه‌ی جزوات از طریق سایت اینترنتی ذیل نیز امکان‌پذیر می‌باشد. در این سایت، جزوات به تفکیک و شامل: مجموعه‌ی جزوات گفتارهای عرفانی، مکاتیب عرفانی، شرح رساله شریفه پندصالح، گفت‌وگوهای عرفانی، جزوات موضوعی (استخاره، اختلافات خانوادگی، حقوق مالی و عشریه) و... می‌باشد. همچنین در این سایت امکان جستجوی موضوعی در خصوص مطالب مورد نظر، نیز وجود دارد.

WWW.JOZVEH121.COM

هر کسی نامه می نویسد یا مطلبی می گوید، توقع دارد که جواب آن را بدهم و لااقل همان پنج خط که او نوشته، من دو خط بنویسم. همان را هم نمی رسم. الان مدتی است دیگر تقریباً نمی توانم بنویسم. خواهش کردم به فهرستی از مطالب گفته شده که هر مرتبه پیاده می شود و منتشر می گردد نگاه کنند، حتماً راجع به مطلب سؤال شده، صحبت کرده ام. دیگران هم که سؤالات مشابه دارند استفاده کنند. برگرفته از گفتارهای عرفانی، صبح شنبه، تاریخ ۱۳۸۷/۹/۳۰ ه. ش.

یکی پرسیده که دوبار نامه نوشته ام جواب ندادید. آخر می گویند التماس دعا، من جواب این را چه بگویم؟ جوابی ندارید. همان فرمایش حضرت صالح علیشاه که یکبار گفتم. فرمودند: همان لحظه ای که آنها سلام می رسانند، التماس دعا می گویند، همان لحظه، دعا و خواسته شان به ما رسیده است.

فرض کنیم از هر کسی یک سؤال می رسد. اگر در جواب اینها، یک خط هم بنویسیم، خود این یک کتاب بزرگی می شود. این است که توقع اینکه برای هر سؤال، خود آن شخص را بخواهیم و با هم صحبت کنیم، نمی شود این کار را کرد، نمی رسم.

بنابراین درباره ی سؤال که در ذهنتان پیدا می شود، حتماً جواب داده ام. این جزوه هایی هم که درمی آید، پرسید که چه موقعی جواب داده ام، همان را بگیرید بخوانید و بعد اگر پیدا نکردید آنوقت بیایید و پرسید. مثلاً می نویسند شش بار نامه نوشتیم، جواب ندادید. بله، اگر ده بار هم مطلبی که مربوط به من نیست را بنویسید، چه جوابی بدهم؟

برگرفته از گفتارهای عرفانی، صبح چهارشنبه، تاریخ ۱۳۹۲/۲/۴ ه. ش.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ^۱

در مورد خواب، روانکاوانِ دورانِ جدید، مباحث فراوانی کرده‌اند. از یک نظر می‌توان گفت: خواب به منزله‌ی درجه‌ی اطمینانی است که روح آزاد باشد و آزاد شود. بنابراین آنچه در بیداری نمی‌توان گفت یا صحیح به نظر نمی‌رسد در خواب جلوه می‌کند و بدیهی است چون در زندگی عادی این افکار جلوه نمی‌کند به همان دلیل در خواب هم به صورت اصلی جلوه نمی‌کند بلکه به صورت سمبلیک (نمادین) جلوه می‌کند. البته بعضی خواب‌ها «أَصْغَاتُ أَحْلَامٍ» بوده و مربوط به وضع جسمی بدن است و مثلاً وقتی کسی معده‌اش خراب باشد، خواب بد می‌بیند یا امیالی است که در بیداری برآورده نشده و امثال اینها ولی خواب مؤمن (به خصوص در مواقع خاصی که گفته‌اند) به منزله‌ی آن است که این روح انسانی یعنی نَفْخَتْ فِیْهِ مِنْ رُوحِی را خداوند از او می‌گیرد و در جهان گردش می‌دهد و بسیاری از چیزها را می‌بیند. اما بعضی‌ها را که خداوند به مصلحت می‌داند فراموش خواهد کرد ولی به هرجهت این فراموشی همیشگی نیست و در ذهن او اثر می‌کند.

۱. برگرفته از مکاتیب عرفانی، تاریخ ۱۳۷۷/۶/۱۹ ه. ش.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

طبیعی‌دانها در اینکه خواب چیست، خیلی بحث کرده‌اند. قدما هم یک نحوه می‌گفتند که از بخار معده در مغز رطوبت ایجاد می‌شود. اینکه می‌گویند در هوای مرطوب، آدم بیشتر می‌خوابد از این جهت است. امروز هم می‌گویند که اعصاب یک مقدار معینی قدرت کار دارند و یک مقدار معینی نیرو دارند. یک مقداری که مصرف کردند خسته می‌شوند. مثل این دستگاه‌هایی که باطری دارد، باطری تمام می‌شود، دومرتبه باید وصل کنند یک مدتی استراحت کند تا به جا بیاید، خواب هم همینطور است.

منتها تفاوت این است که ما برای خواب آفریده نشدیم. ما برای بیداری آفریده شدیم. اگر هم خداوند خواب را مقرر کرده است، برای این است که بعد بتوانیم بیدار باشیم. هم بیداری ظاهری و هم بیداری معنوی. طریقی که بتوان آن خواب را هم جزء بیداری حساب کرد، البته با رعایت اعتدال که فرموده‌اند بین شش تا هشت ساعت باید خوابید. از شش ساعت کمتر نباشد از هشت ساعت بیشتر نشود. این جنبه‌ی دست‌ورالعمل طبّی را فرموده‌اند که برای ما معتبر است.

ولی باید وقتی در این اندازه با رعایت اعتدال خوابیدیم، چه

۱. برگرفته از شرح رساله شریفه پندصالح (دوره اول)، شب جمعه، تاریخ ۱۳۷۹/۶/۳۱ ه. ش.

بکنیم که آن خواب جزء بیداری ما باشد؟ و بلکه شاید از بیداریمان بهتر باشد. ما الان در آن حال بیداری که خودمان می‌گوییم که الان مثلاً همه بیداریم، توجّه به ذکرمان داریم ولی همیشه توجّه به ذکر نداریم. چون مشکلات زندگی و وقایعی که اتفاق می‌افتاده حواس ما را به خودش جمع کرده، در خواب این مشکلات خارجی نیست. این نیرویی که ما را در زندگی معمولی اداره می‌کند آن نیرو به خواب رفته ولی حقیقت و آن نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي^۱ که خداوند فرمود، به خواب نمی‌رود. لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ^۲، روح خداوند به خواب نمی‌رود. بنابراین در ما هم که خداوند از روح خودش دمیده است، که می‌فرماید: فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي، آن روح به خواب نمی‌رود. آن روح بیدار است و حتّی بهتر می‌تواند کار کند از ایّامی که ما در زندگی هستیم.

برای اینکه دنباله‌ی خواب هم بیداری واقعی ما حساب شود، دستوراتی هست، دعاهایی که موقع خواب باید خواند. موقع خواب با یاد خدا و با دعاهایی یا چیزهایی که از دل برمی‌خیزد، بخوابیم.

روانکاوان که به خواب اهمّیت می‌دهند و تحقیق می‌کنند (البته آنها جنبه‌ی معنوی خواب را در نظر ندارند) می‌گویند اگر در

۱. سوره حجر، آیه ۲۹ و سوره ص، آیه ۷۲.

۲. سوره بقره، آیه ۲۵۵.

موقع خواب یک فکری پشت سر هم باشد آدم بین خواب و بیداری احساس نمی‌کند. مرزی ندارد که چه زمانی خواب است چه زمانی بیداری؟ و همان فکر در خواب هم ادامه پیدا می‌کند. کما اینکه اگر شما دعایی می‌خوانید یا وردی، ذکری موقع خواب می‌خوانید در همان حال به خواب بروید در خواب هم دنباله‌ی همان غالباً دیده شده، گفته می‌شود. به این طریق در واقع زمان خواب هم شما به یاد خدا هستید اگر با ذکر بخوابید، همانطوری که در بیداری قبل از خواب به یاد خدا هستید در خواب هم ذکر می‌گویید که اخباری هم هست که فرموده‌اند که موقع خواب دعاها را بخوانید تا آن خوابتان هم دنباله‌ی بیداری به یاد خدا تلقی خواهد شد. ان شاء الله.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

درباره‌ی حالات یا خواب‌هایی که خود فکر می‌کنید در زندگی شما مؤثر است، برای بزرگان بنویسید و بگویید ولی به کسی بازگو نکنید. برای اینکه تعبیر نابجایی که کردند ممکن است همان تعبیر عملی شود و همچنین اگر حالات و مشاهداتی که غیرطبیعی است دیدید، آن را هم باید بنویسید ولی امور طبیعی یعنی چیزهایی که بطور طبیعی و عادی دیده می‌شود لازم نیست بنویسید.

در مورد خواب‌هایی که دیده‌اید، خوابی که در آن مرا دیده‌اید، چون من مظهر فقر و عرفان تلقی می‌شوم و سرنوشت فقرا سرنوشت فقر است، در وهله‌ی اوّل ضربه‌ی کوچکی بر فکر که پیشانی مظهر آن است وارد می‌شود. در مرحله‌ی دوّم این ضربه را شدیدتر می‌کنند ولی خداوند توفیق می‌دهد که از این ضربه‌ها خلاص می‌شویم و این ضربه‌ها خود موجب اصلاح می‌شود و بعد از آن شاداب می‌شویم و به همین طریق خواب دوّمی هم که دیده‌اید، ضرباتی که مشایخ یا بزرگان بزنند مثل مهر و محبتی است

۱. برگرفته از مکاتیب عرفانی، تاریخ ۱۳۸۱/۹/۱۲ ه. ش.

که پدر به صورت توییخ ابراز کند و بنابراین درد ندارد بلکه لذت دارد که علامت آن است که توجه بیشتر می‌شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

خداوند اصل خلقت است و از چیزی خلق نشده است و خالق هر چیزی است. توجّه کنید که ما در این زندگی که هستیم، در حیات معمولی، هیچگونه عمل و احساسی را نمی‌توانیم دریابیم مگر در دو قید زمان و مکان. بدون تصوّر زمان و مکان نمی‌توانیم چیزی را درک کنیم ولی خداوند خواب را برای ما به عنوان نشانه فرستاده است که دنیایی وجود دارد که در آن زمان و مکان وجود ندارد. مثلاً در خواب می‌بینید که در یک مکانی هستید و در عین حال در این مکان، مکان دیگری هم هست یا در یک لحظه از این مکان به آن مکان می‌روید و حال آنکه در زندگی عادی چه بسا روزها بگذرانید تا به آن برسید و همچنین در مورد زمان که مثلاً برمی‌گردید به زمان گذشته و آینده و خارج از زمان را احساس می‌کنید. آن زمان، آن دوران را، به اصطلاح آن عالم را ما قادر نیستیم درک کنیم ولی فقط نشان داده‌اند. خالق این دنیای بدون زمان و مکان خداوند است. بنابراین چون خلقت و خالق هر مخلوق را تصوّر کنیم، مقید به دو عنصر زمان و مکان است و خداوند از زمان و مکان بیرون است، بنابراین مخلوق نیست و به همین دلیل حتّی بعضی‌ها می‌گویند که خالق بودن خداوند هم

۱. برگرفته از مکاتیب عرفانی، تاریخ ۱۳۸۲/۱/۷ ه. ش.

مانند خود خداوند، قدیم است ولی خود خداوند توسط پیغمبران فرموده است که من خلق می‌کنم و من اداره می‌کنم: لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ^۱ و من خودم اینها را، مخلوق را، می‌برم یعنی تکامل می‌دهم. بنابراین خلقت، قدیم نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

با عرض سلام. نامه‌ی شما که متضمن ذکر خواب‌ها و حالات خودتان بود رسید. در همه‌ی موارد، چه موارد شادی و چه در مواقع عُسر و ناراحتی، به ذکرتان توجّه داشته باشید. به خصوص مرتباً در موقع خواب، اوراد مخصوص را بخوانید و فراموش نکنید و بعد از بیدار شدن برای نماز صبح هم دستور یادآوری زبانی، چهارده بار ذکر و چهارده بار صلوات را، از خاطر نبرید. پیغمبر فرمود: **أَنَا وَعَلَىٰ آبَوَاهِدِ الْأُمَّةِ**^۲، من و علی پدر این امت هستیم. بنابراین عبارت خداوند خواسته است شما را جزء امت پیغمبر محسوب بدارد. برای تمام خواب‌ها و رویاهایی که دیده‌اید و حالاتتان، شکرگزاری کنید ولی به هیچکس نگوئید. اضافه بر آن دستوراتی که دارید، همیشه بعد از نماز آیه‌ی: **أَفْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ**^۳ را بخوانید و در خواندن قرآن دقت کنید و هر روز قرآن بخوانید که ان شاء الله این خواب‌ها به نحو منظم و صحیحی شما را جلو ببرد. والسلام.

۱. برگرفته از مکاتیب عرفانی، تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۹ ه. ش.

۲. بحار الانوار، مجلسی، لبنان، مؤسسه الوفا بیروت، ۱۴۰۴ ق، ج ۱۶، ص ۹۵.

۳. سوره غافر، آیه ۴۴: من کار خویش به خدا واگذار کردم، زیرا او بندگانش را می بیند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

هر خوابی تعبیر ندارد و هر مُعَبَّری هم نمی‌تواند هر خوابی را تعبیر کند. تعبیر خواب در سوره‌ی یوسف هست (که حالا فیلمش را در تلویزیون هم نشان می‌دهند) در سوره‌ی یوسف حضرت یعقوب پیغمبر بود به یوسف که قرار بود بعداً پیغمبر شود (البتَّه یعقوب که می‌دانست) می‌گوید: *يُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيَتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ*^۲، خدا نعمت خود را بر تو تمام خواهد کرد و به تو تأویل احادیث را یاد داده. این معلوم می‌شود از چیزهایی است که خداوند خود مستقیم یاد می‌دهد یعنی به دل الهام می‌شود.

خوابی که می‌بینید، اولاً اگر خواب بشارت باشد باید شکرگزاری کنید. به شما خبر می‌دهد. اگر هم خوابی باشد که خود شما تصوّر می‌کنید که این خواب بد است، نباید به کسی بگویید چون ممکن است آن شخص حرفی بزند و آن حرف اجرا شود. در همان داستان، دو نفری که در زندان نزد حضرت یوسف آمدند و گفتند ما خوابی دیده‌ایم برای ما تعبیر کن، یکی از آنها که خواب دیده بود حضرت به او گفتند گناه تو بخشیده می‌شود و به شغل قبلی خود برمی‌گردی. به دیگری گفتند تو را فردا یا پس فردا دار می‌زنند و مرغان هوا مغز تو را می‌خورند. این خیلی بعید است که

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، صبح یک‌شنبه، تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۱ ه. ش.

۲. سوره یوسف، آیه ۶.

مرغان هوا مغز سر کسی را بخورند، حالا چطور شده؟ نمی دانم. می گویند بعد از اینکه حضرت تعبیر خواب او را گفتند، او گفت که من اصلاً چنین خوابی ندیدم، بیخود گفتم، می خواستم تو را امتحان کنم. حضرت به او گفتند آنچه من گفتم اتفاق می افتد چه تو خواب دیده باشی چه تو خواب ندیده باشی یعنی گفته ی حضرت انجام می شود. قرآن هم اشاره ای دارد برای اینکه بعد از داستان حضرت یوسف، تعبیر خواب را می گوید: قرآن از قول یوسف می گوید که: *فُضِيَ الْأَمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ*^۱، آن مطلبی که راجع به آن از من سؤال کردید قرار شد، قضای الهی بر آن قرار گرفت؛ بنابراین خوابی هم که شما می بینید و یا فکر می کنید بد است یا تعبیر دارد به کسی نگویید. مگر از قرآن، خود شما بفهمید یا به بزرگی بگویید.

خواب ها بستگی به خیلی چیزها دارد. بستگی به مَعْبَرین دارد، شخص خواب بیننده، شغل او، محل زندگی او، به خیلی چیزها بستگی دارد. همانطوری که در سوره ی یوسف آن چند نفر که مَعْبَر بودند، مَعْبَرِ دَرَبَار بودند، گفتند: خواب شما *أَصْغَاتُ أَحْلَام*^۲ است یعنی شلم شورباست و تعبیر ندارد. بعضی خواب ها را بعضی مَعْبَرین نمی فهمند و نمی دانند. در صورتی که کسی را در دسترس

۱. سوره یوسف، آیه ۴۱.

۲. سوره یوسف، آیه ۴۴.

داشتید، بپرسید کسی می‌تواند مُعَبَّر صد در صد صحیح باشد که مصداق آن: *يُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ*، خداوند او را تعلیم کرده باشد البته خداوند چطوری او را تعلیم می‌کند؟ با الهام، با دل پاک. امروز با شروع یک علم جدیدی به اسم روانکاوی یک قدری رفته‌اند تعبیر خواب را از نظر علمی بررسی کرده‌اند و البته از نظر علمی در این عالم فقط می‌تواند باشد ولی آنها تعبیر خواب معنوی را دیگر نمی‌فهمند. آنها که روانکاوی می‌کنند نمی‌فهمند، مگر علم تعبیر احادیث باشد و علم آن را هم یاد بگیرند هر دو باشد. در خواب‌ها بسیار به ندرت خواب عیناً واقع می‌شود و یا عیناً مورد نظر است.

وحی بعضی از پیغمبران در عالم خواب است مثل حضرت ابراهیم. البته خوابی که آنها دارند غیر از خواب معمولی است. منسوب به پیغمبر است که فرمود: من که می‌خواهم چشمم خواب است ولی دلم بیدار است. این مرحله‌ی اولیه‌ی پیغمبری است و مرحله‌ی اولیه‌ی وحی است. ابراهیم هم خود تشخیص می‌داد که این خواب که دیده وحی است یا نه؟ خواب را اجرا کرد. منتها یک بار این خواب را دید، بس که خواب عجیب و غریب است که پاشو برو خودت تنها پسرت را که بعد از ۸۶ سال عمر، خدا به تو داده و همین یکی را هم داری بکش. هر کسی حق دارد در این مورد فکر کند اینکه نمی‌شود. سه بار پشت سر هم خواب دید.

توجه کرد دید امر است. بنابراین به خواب نباید آن قدر بی اعتنا بود. بعضی ها به عکس، تنها به خواب اکتفا می کنند. چند بار شده آمده اند و گفته اند: من خواب دیدم با من کاری دارید مرا احضار کرده اید، بفرمایید چه کاری دارید؟ ممکن است درست هم باشد ولی حتماً صحیح نیست. توقع اینکه حتماً صحیح باشد نداشته باشید.

اگر همیشه موقع خواب آن ادعیه و دعاهایی که دستور داریم را بخوانید دو فایده دارد، به این معنی که دعاهای دیگری هم هست. غیر درویش ها دارند و می خوانند به هر جهت آنها هم بعضی اوقات مؤثر است. اینها دو اثر دارد: یکی مثل آنکه خود دعا است و یکی اینکه ارتباط رشته ی فقری که دارید در شما بیدار می کند و نگه می دارد. این است که از جنبه ی روانشناسی خواب بر شما اثر می کند و هم از جنبه ی *يُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ*، این دعاها را حتماً بخوانید. غالب خواب هایی که انسان می بیند نشانه ای است. مثلاً حضرت یوسف در آن تعبیری که کرد راجع به هفت گاو چاق که هفت گاو لاغر آنها را می خورند یا هفت خوشه ی چاق که هفت خوشه ی لاغر و باریک آنها را می خورند، این با توجه به اوضاع محل و زندگی مردم بود که از دامداری می گذشت یعنی یکی از دام و یکی هم از گندم. او هم این دو را خواب دید. اینها همین قدر

فهمیدند که این نشانه‌ای راجع به معاش ملت است ولی چه طوری است؟ نفهمیدند. چون آن ارتباط الهی را نداشتند. منتها حضرت یوسف فهمید؛ آن ارتباط را داشت و فهمید که هم معاش به زحمت خواهد افتاد و هم بعد چه باید کرد؟ والا اگر همین تعبیر را می‌گفتند چه باید کرد؟ عقل و هوش انسانی آن را درک کرد که حضرت یوسف از این حیث هم در درجه‌ی اول بود و گفت چه کار کنید. اگر خواب را خود شما توجّه کردید و به دل شما برات شد که این خواب تعبیر دارد، بله آن وقت بیایید بگویید ولی هر خوابی را فکر نکنید تعبیر دارد. گاهی یک خواب‌های خیلی بیخودی، خیلی مُفصّل است. به اصطلاح کتاب‌های مُفصّلی راجع به رویا نوشته شده است. در خواب‌هایی که وقتی بلند شدید دل شما تکان خورده یعنی خوابِ خیلی مشخص دیده‌اید. مثل عکس، بعضی عکس‌ها خیلی محو است، یکی، دو سال بماند کم‌رنگ می‌شود و دور می‌اندازید، بعضی عکس‌ها خیلی مشخص است از هشتاد، نود سال پیش هست و هنوز هم مشخص است. آن‌طور خواب‌های مشخص و خیلی مؤثر تعبیر دارد والا خواب‌های دیگر تعبیر ندارد. خواب‌هایی که بعد فراموش می‌کنید، باز اگر دلتان به اصطلاح خیلی خیلی رفت و ناراحت شدید که چه بود، می‌توانید فکر کنید و به خاطر بیاورید ولی اگر فراموش کردید در آن صورت آن خواب

تعبیری ندارد. خلاصه من اگر بخواهم آن اندازه‌ای که خودم بldم
(نه آن چیزهایی که یاد دادنی نیست) همان‌هایی را که بldم به
شما یاد بدهم خیلی کتاب‌ها می‌خواهد و خیلی طول می‌کشد.
ان شاء الله خودتان بخوانید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

بعد از یک خستگی، خواب می‌گویند استراحت است، می‌خوابید، بلند می‌شوید سرحال هستید. از خواب لذت می‌برید، این لذت کی است؟ در خواب که خواب هستید نمی‌فهمید، قبل از خواب هم که خسته‌اید. اگر موقع بیداری است که باز هم لذت خواب نیست. این است که نمی‌شود گفت این لذت در چه زمانی است؟ آن احساسی که باید لذت را احساس کند، نمی‌خواهد، خواب ندارد. منتها در موقع خواب عمله و اکره‌ای که دارد که عبارت باشد از چشم و گوش و دست، اینها خواب هستند. بعد که بیدار شدند این لذتی که آن احساس در موقع خواب برده تحویل می‌گیرند و به وجود ما تحویل می‌دهند. اگر فکر کنید، از این بحث‌های روانکاوی خیلی هست. اینجاست که می‌گویند همین که به ما هستی داده نعمتی است باید شکر کنیم یعنی وجود خود هستی، یک لذت معنوی است که ما باید حس کنیم. گاهی ممکن است این لذت را حس نکنیم. حس نکردن این لذت یک دریچه‌ای است به انحراف روانی.

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، تاریخ ۱۳۸۸/۱/۵ ه. ش.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

آنکه می‌گویم مراقب دستورات خود باشید و به خصوص موقع خواب دعاها را خوانده باشید می‌تواند خوابی که می‌بینید سندیت داشته باشد، اما نه سندیتی که عین آن باشد. مثلاً یکی می‌گوید من خواب دیدم که صبح بیا اینجا مشرف شو. آرزوی تو اینطوری بوده، آنقدر بیا تا خواب تو لیاقت پیدا کند که بیداری شود. دیگر چه برسد به آقایان مشایخ. می‌گوید: فلان خواب را دیدم که فلانی به من در خوابی گفته که برو خدمت حضرت آقا تا مشرف شوی. نه تنها برای خود تعیین تکلیف می‌کند برای شیخی که در خواب گفته و برای من هم تعیین تکلیف می‌کند! خواب شما چه تعیین تکلیفی می‌کند؟

یکی از انواع خواب‌ها آرزوهای است که انسان دارد. البته بهترین است که آرزوی او هم در مسیر درویشی باشد یعنی خواب ببیند که مشرف شده یا آن یکی خواب می‌بیند که شیخ شده و می‌آید از من مطالبه‌ی فرمان می‌کند! البته این خواب، خواب است، معلوم می‌شود آرزوی تو آرزوی خوبی است ولی هر امری یک راهی دارد. مادامی هم که ما زنده‌ایم، در این دنیا هستیم، قواعد خاص این دنیا در آن رعایت می‌شود. در فیلم‌ها دیده‌اید یا

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، تاریخ ۲/۲/۱۳۸۸ ه. ش.

خواننده‌اید و شنیده‌اید کسی می‌خواهد به آزمایشگاه هسته‌ای برود، نه آن هسته‌ای که حالا خیلی حرف آن است. اول که وارد می‌شود یک بارانی می‌پوشد بعد کلاه می‌گذارد و چه و چه. بعد که بیرون می‌آید، همه را باید در بیاورد. این بگوید من که اول آمدم همه‌ی اینها تنم بوده، باید بدهید ببرم؟ نه! آن محیط، آن قواعد و آن رسوم را دارد وقتی از آن محیط بیرون آمدید، قواعد و رسوم محیط جدید می‌شود. خواب برای خود قواعد و رسومی دارد که هر چند وقت یک بار صحبتی راجع به خواب و تعبیر خواب شده است. قطعاتی هم گاه‌به‌گاه نوشته‌ام. وقتی در خواب هستید اینطوری است منتها برای درویش به خصوص برای شخص مؤمن خواب او هم به بیداری وصل است یعنی همانطوری که در خواب می‌گوییم آرزوها و امیال خود را به خواب می‌بیند، آرزوها و امیال او چیزهایی است که در بیداری هم دارد یعنی وصل خواب به بیداری. منتها یک نوع تعبیرات بعضی خواب‌ها این است که بسیاری از خواب‌ها به یک خواهش شما یا سؤال درونی شما پاسخ می‌دهد اما نه عیناً صریحاً پاسخ بدهد، باید پاسخ را بفهمید مثل کسی که طالب راه است و زحمت می‌کشد و می‌آید.

این متناسب است که در اینجا بگوییم، آنوقت‌ها در مسافرت، زحمات، خیلی زیاد بود. حالا ما می‌نالیم که مثلاً دیشب

بنده می خواستم بروم به یک جایی در شهرک غرب یک ساعت در راه بودم این خیلی است. حضرت صالح علیشاه که مگه مشرف شدند و حاجی شدند، اوّل حجّی بود که مگه مشرف شدند و حاجی شدند. از منزل که بیرون آمدند تا برگشتند یازده ماه طول کشید. اگر مقایسه بکنید خودمان باید آرام شویم. چنین کسی که به زحمت می آید در دلش نق می زند که آخر چرا من آنقدر معطل می شوم؟ در خواب می بیند که تشنه است. در جایی، آن دور، آب هست. بین راه سنگ به پای او می خورد، مگس، پشه همه چیز او را اذیت می کند. یکی، دو بار زمین می خورد بعد از مدّتی خسته و کوفته به آنجا می رسد. آب را که خورد، زنده می شود. این پاسخ آن حرف اوست. این خواب تعبیر آن غرغر زدن است که در دل انجام داده است. بسیاری از این خواب ها، این گونه است.

هرگز در خواب برای دیگری تکلیف تعیین نکنید، مثل وقتی که آن قدیم ها، کاغذی را حضرت محبوب علیشاه نشان دادند که یکی از فقرا آمده بود به نظرم از ورامین یا گرمسار (فرق نمی کند) که من نذر کرده ام هر سال فلان روز گوسفندی قربانی کنم و غذایی بدهم و آقای جذبی (مرحوم آقای جذبی) را هم دعوت کنم که ناهار تشریف بیاورند. بگویید که ایشان بلند شوند و بیایند. این خواب ها اثر ندارد. راجع به خواب، داستان های

فراوانی گفته‌اند که همه جالب است. در مقابل این خواب‌هایی که گفتم پاسخ شما را می‌دهد بعضی خواب‌ها هست که برای شما ایجاد سؤال می‌کند یعنی بعضی خواب‌ها پاسخ غرغری که در دل خود کرده‌اید و هیچکس جز خود شما خبر ندارد، پاسخ آن را می‌دهد. بعضی خواب‌ها به عکس، برای شما ایجاد سؤال می‌کند، در این خواب‌ها آن سؤالی که منطبق بر زندگی عادی مردم هست باید بگویید و پرسید و در زندگی گفته می‌شود. جواب آن سؤال را در زندگی به شما داده‌ایم. اگر نه، صبر کنید خواب دیگری خواهد آمد و پاسخ این خواب را بگیرید.

من حالا خیلی اوقات ناچارم برای اینکه شما باور کنید از خودم بگویم همه اینطور می‌شوند، منتها کسی که چنین تجربه‌ای داشته باشد اگر بگوید ممکن است باور نکنید. من می‌گویم که بدانید. من خواب امتحان ششم ادبی که سال ۱۳۲۴، شصت و چهار سال پیش می‌دادم را دیدم. همه‌ی درس‌هایم خوب بود. هر سؤالی می‌دادند، کتبی و شفاهی نگرانی نداشتم. درسی را خواب دیدم، بلند شدم. بچه‌ها (بچه‌ها که می‌گویم یعنی هم‌سن‌های آنوقت خودم) درس را می‌خواندند بعد فال می‌گرفتند که چه سؤالی خواهد آمد، آنوقت آن را خیلی می‌خواندند ولی من که خواب هم دیدم هیچ این کار را نکردم. فکر کردم یک خواب است، اگر راست

باشد، من که همه را بلدم، من می‌خواهم امتحان واقعی بدهم، نه اینکه این سؤال را بخوانم، بلد باشم و سایر چیزها را بلد نباشم، نه! اصلاً آن سؤال را که خواب دیدم نخواندم. در امتحان، سؤال همان بود. من خوشحال شدم از اینکه خداوند این توفیق را به من داد و خوشحال شدم که من در مقابل این توفیق فقط شکرگزاری کردم، سوءاستفاده نکردم. اگر از این استفاده می‌کردم دیگر خواب نمی‌دیدم ولی استفاده نکردم و باز چندین بار تکرار شد یعنی زندگی عادی که در بیداری انجام می‌دهیم آن را جداگانه مطابق قواعدی که زنده‌ها دارند انجام دادم. فقط این تعبیر را از آن خواب گرفتم، آخر بی‌اثر هم نباید بگذاریم، اگر بی‌اثر هم بگذاریم گناه است. این اثر را دارد که سرم را بالا کردم به آنکه این خواب را به من نشان داد گفتم متشکرم. فقط یک شکرگزاری.

خواب و این چیزها به اختیار خود آدم هم نیست. البته وقتی یک مطلبی، موضوعی تمام ذهن ما را به خود مشغول کرده مثل ظرفی، لیوانی، پر آب لبالب که دیگر جای هیچی نیست، اگر اینطوری مطلبی ذهن شما را اشغال کرد، اگر یاد خدا باشید، خدا در خواب، جواب شما را می‌دهد. می‌گوید وقتی جای هیچکس و هیچ چیزی نیست، جای من است. خداوند می‌گوید وقتی که هیچ چیزی نباشد، هیچ جایی نباشد، من تک باشم.

این هم از آن جهت است که آن داستان اخوان‌الصفا را شنیده‌اید؟ گفته‌ام که گروهی بودند از دانشمندان و بیشتر آنها عارف هم بودند، دور هم جمع می‌شدند. می‌گویند اسماعیلی بودند، به هر جهت شیعه بودند و اهل ولایت بودند و اسم خود را هم نمی‌گفتند، کما اینکه پنجاه و چند نفر بودند. اینها کتاب‌هایی نوشتند. پنجاه و چند کتاب راجع به تمام علوم زمان خود و بسیار هم کتاب‌های معتبر و خوبی است. ترجمه‌ی خیلی قدیمی هم به فارسی شده، من دارم: *رسائل اخوان‌الصفا*.

یکی از اینها اول در خراسان دانشمند بود، علاقه‌مند بود با اینها همکاری کند و جزء اخوان‌الصفا باشد. بلند شد به بغداد آمد. همین که می‌گویم بلند شد آمد، شما می‌گویید لابد بلیط هواپیما گرفت، سوار شد و دو ساعت بعد بغداد بود ولی ماه‌ها طول می‌کشید که از خراسان آنوقت و مرو به بغداد برسند و چه بسا خیلی از بزرگان در این سفرها در بین راه رحلت کرده‌اند. منظور، به بغداد آمد. تحقیقاتی کرد و یکی از آنها را تشخیص داد و تقاضای خود را به او گفت. او گفت من تو را خبر می‌کنم. رفیق بودند همه او را می‌شناختند. تا در جلسه‌ای که همه‌ی اخوان‌الصفا بودند، او را هم دعوت کردند. او آمد وقتی نشست کاسه‌ی آبی جلوی او گذاشتند، لبالب بود هیچی جا نداشت. او نگاهی کرد (خانه‌ها کاهگلی بود)

گشت کاهی پیدا کرد، در آب انداخت. آنها اشاره کردند به اینکه جمعیت ما لبالب است و پر هستیم. او اشاره کرد که کاهی را قبول کنید، فرقی نمی‌کند. برای او کف زدند و قبول کردند.

حالا خواب شما وقتی در ذهنتان در بیداری تمام و کمال خدا باشد خداوند گاه را می‌اندازد و دستتان می‌آید. اما اینکه هزار فکر دارید، البته آنوقت هم می‌آید. ما برای خدا تکلیف معین نمی‌توانیم بکنیم که چنین کن و چنان کن و نه برنامه می‌شود تعیین کرد که اگر اینطوری باشد موکب همایونی خواهد آمد ولی بطور کلی اینطور است. آنهايي که در قدیم خیلی به تعبیر خواب شناخته شده بودند تأیید کردند. آخر حالا خیال می‌کنند تعبیر خواب در کتاب‌های قدیم است بعضی علمی است و مقدماتی دارد، مقداری از اینها را می‌گوید. بنابراین خواب را بی‌اهمیت ندانید ولی آن را هم آنقدر اهمیت ندهید که همه‌ی زندگی شما را در بر بگیرد که حتی به آزادی دیگران هم تجاوز کند؛ مثل همین مثالی که زدم، نذر می‌کند که یکی دیگر زحمت بکشد، بیخود است. خواب هم اینطوری است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.^۱

در خواب، آن کنترلی که در بیداری برای درست انجام دادن کارها هست، برداشته می‌شود ولی در تعبیر خواب شما باید آن کنترل را دوباره بگذارید. این برای من نسبت به سنم خیلی اتفاق افتاده است. اتفاق افتاده که خواب دیدم ایستادم به نماز، وسط‌های نماز یادم افتاده وضو نگرفته‌ام. در بیداری حکم شرعی این است که می‌توانید همان جا سلام بدهید و نماز را قطع کنید ولی صحیح نیست. صحیح این است که آن رکعت را با همان وضعیت انجام بدهید، سلام بدهید نماز را قطع کنید، بروید وضو بگیرید و نماز را بخوانید. حالا همین کار را در خواب می‌بینید که می‌خواهد نماز بخواند یا زیارت حرم برود یا طواف کعبه کند می‌بیند وضو ندارد. از لحاظ اینکه الصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّينِ، نماز پایه و ستون دین است یعنی مانند ستون خیمه که آن را نگه می‌دارد و فرموده‌اند که اگر نمازتان قبول شود همه‌ی اعمال شما قبول است یعنی نماز را آنچنان بخوانید که امید قبولی داشته باشید، به این جهت وقتی که کسی چنین خوابی می‌بیند نشان‌دهنده‌ی این است که کارهای بیداری او درست نبوده و باید از نو وضو بگیرد و نماز بخواند. این تعبیر خواب اوست. تعبیر خیلی آسان است،

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، تاریخ ۲۹/۷/۱۳۸۸ ه. ش.

البته برای کسی که اهل دل باشد. همین حرف‌های من را شاید بالای منبر نگویند و یا کسانی که رساله‌ها را می‌خوانند شاید علاقه مند نباشند حرف‌های مرا بشنوند، برای اینکه آنها اهل دل نیستند، اهل جگرند ولی شما متوجه می‌شوید.

نکته‌ی دیگر اینکه کسی خوابی می‌بیند که در بیداری هم می‌بیند یعنی می‌تواند ببیند. یکی از خواب‌هایی که در قرآن آمده خواب حضرت یوسف است که خود حضرت را ما می‌گوییم از کودکی معصوم بود. چون پیغمبر بوده بنابراین در شأنی هست که ببیند؛ حتی در همان کودکی، بنابراین خدا به او در خواب الهام می‌کند. در بیداری که خدا مقرر نکرده که یک کودک هفت، هشت، ده ساله ببیند که در آینده برادرهای بزرگتر همه به او سجده کرده‌اند و این چون نمی‌شود، پس آنچه را که در آتیه خواهد دید فعلاً به صورت خواب می‌بیند؛ تا وقتی که لیاقت پیدا کند و به موقعیتی که خود خدا گفته برسد تا در بیداری هم بتواند ببیند ولی به قول سعدی که می‌گوید:

یکی پرسید از آن گم گشته فرزند

که ای روشن روان پیر خردمند

ز مصرش بوی پیراهن شنیدی

چرا در چاه کنعانش ندیدی؟^۱

۱. کلیات سعدی، تصحیح مظاهر مصفا، تهران، روزنه، ۱۳۸۵، گلستان، ص ۴۸.

جوابی هم که خود شاعر گفته است را که حتماً می‌دانید؛

گفته: «بگفت احوال ما برق جهان است...»

اما در واقع این است که حضرت یعقوب (طبق آنچه که در قصص دیگر آمده است) حالی داشت که خود را در درگاه خداوند خطاکار می‌دید و منتظر مجازات بود؛ اگر در پندصالح خوانده باشید نوشته‌اند که خود انتظار، ثواب دارد. البته نه اینکه وقتی مهمانی دعوت می‌کنیم، بگوییم دیرتر بیا که من انتظار بکشم. آمدیم نگفتید و خودش این کار را کرد، شما هزار فحش او را می‌دهید؛ پس هر انتظاری ثواب ندارد. یعقوب انتظار داشت که خدا او را مجازات کند، این ثواب دارد یعنی انتظاری که از عدل خداوند سرچشمه گرفته و با این وجود که می‌نالید، انتظار داشت که رفع مشکل شود، این انتظار هم ثواب داشت، چون مُتکی به رحمت خداوند بود و می‌دانست خداوند عفو و رحمت می‌کند.

فرعون هم یک صفت یا لقب است، وگرنه همه‌ی فرعون‌ها بد نیستند؛ مثل این فرعون که در فیلم حضرت یوسف هم دیدید (این فیلم نسبتاً درست است، من هم می‌دیدم). ببینید خداوند مثل پازل همه را در هم می‌ریزد و برای ما هم پازلی ریخته و هر وقت بخواهد دست می‌زند یکی را آنجا می‌گذارد و ما باید کلی زحمت بکشیم ولی خداوند خودش در یک لحظه این کار را

می‌کند. وقتی خداوند مقرر کرده که یوسف آنطور شود و اینطور شود خودش این پازل را درست می‌کند؛ فرعون هم که به هر جهت از همان بت‌های آنجا می‌پرستید. حضرت یعقوب به یوسف، فرزند خودشان، فرمودند: وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ^۱، خداوند تو را اینطور برگزید و تاویل و تعبیر خواب‌ها را به تو یاد خواهد داد. پس دانستن و تعبیر خواب یک موهبت الهی است و نشان دهنده‌ی این است که راهی به درگاه خداوند دارد و همچنین یاد دادن به اشخاص که خواب را تعبیر کنند، یک رحمتی است از جانب خداوند. كَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ، خداوند تو را برگزید. پس اگر تعبیر خواب را هم الهی می‌دانیم دریچه‌ای است به درگاه پروردگار. کسانی هم هستند که روزنه‌ی کوچکی به آن عالم بالا دارند. گاهی هم اگر اجازه دهند از همان روزنه‌ی کوچک می‌روند داخل و برمی‌گردند. اگر یوسف اینطوری بود که خواب تعبیرداری دید و این اهمّیت را داشت که یعقوب در جایگاه یک پیغمبر بگوید که: اینطور خدا تو را برگزید، وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ، پس مرد خدا بود. اما فرعون چه؟ خداوند می‌داند که فرعون کسی است که قرار است یوسف را نگه‌دارد. پس فرعون هم همان لحظه که این خواب را دید، یوسف فهمید که فرعون مرد خداست. منتها چه خدایی؟

اسم خدا را نمی‌داند به جای اینکه بگوید الله، می‌گوید منات و یا نام بت دیگری را می‌گوید، بنابراین تعبیر خواب را هم اندک نگیرید ولی به شرط اینکه این تعبیر روزنه‌ای به آن جهان هم داشته باشد یعنی خودتان فکر کنید که این به شما الهام شده است. این یک نوع تعبیر خواب است. البته این را هم اضافه کنم که خواب ممکن است ظرف یک هفته، یک سال و بلکه بیست سال و چهل سال تعبیر شود. خواب حضرت یوسف چه زمانی تعبیر شد؟ کودک هفت، هشت، ده ساله‌ای بود که خواب دید و ده، پانزده سال بعد تعبیر شد. اما خواب دو نفر زندانی دو روزه تعبیر شد. این است که نمی‌شود گفت چند وقت طول می‌کشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

سؤال دیگری رسیده است که کسی می گوید قدیم من در خواب ها همه اش پسر بچه ای را می دیدم و حالا دوبار خواب دختر بچه ای دیدم. (مثل خانمی که سؤال کرده که از شوهرش، از پدرش، از برادرش، از یک مردی عصبانی شده، دیگر مرد را ول کرده، گفته بعد از این خانم ها بهتر حرف های مرا گوش می دهند) ولی اگر خواب دقیق باشد، چون مرد زاینده ندارد، در تاریخ یک مورد هست که زن بدون مرد، فرزند آورده همه می دانید که حضرت مریم عَلَيْهَا السَّلَامُ و به امر الهی بود. اما در تاریخ هیچوقت یک مرد فرزند نیاورده. بنابراین جنس زن ها مظهر زاینده گی هستند و اصولاً خواب فرزند برای کارهای خوبی است که انسان می کند و به خصوص برای فقرا مسأله ی ذکر است که بستگی به طرز ذکر و میزان آن، که چطور در خواب ظاهر می شود.

یاد خداوند و ذکر جزء باقیات صالحاتی که می گویند است که آیه ی قرآن می گوید: **الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ^۲**، مال و فرزند زینت حیات دنیا است ولی باقیات صالحات بهتر است. در خواب آدم هر چیز را مجسم می بیند، خداوند وقتی می خواهد ذکر را نشان بدهد با یک انسان با جسم

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، تاریخ ۲۸/۱۲/۱۳۸۸ ه. ش.

۲. سوره کهف، آیه ۴۶.

نشان می‌دهد، کما اینکه در روز قیامت می‌گویند هر کسی از رختخواب ابدی بلند می‌شود آنها که کار خوب کرده‌اند فرشتگان سفیدپوشی می‌بینند که به او خوشامد می‌گویند. می‌گوید اینها کارهای خوبی است که کردی یعنی کار خوبی که می‌کنید را به شما نشان می‌دهند البته نشان که داده نمی‌شود چیز نشان دادنی نیست. اگر خدای نکرده بدی‌های او در دنیا زیاد باشد وقتی بلند می‌شود دژخیمانی می‌بیند منتظر او هستند می‌گویند اینها کارهای بد تو است. بنابراین فرزند و کودک که مورد علاقه‌ی پدر و مادر است، هم مرد و هم زن کودک را مظهر علاقه‌مندی حساب می‌کنند. کودک در خواب آثار و نتایجی است که خودمان دیده‌ایم. اگر در خواب کودکانی خوش صورت، دیدم که مورد مهر و علاقه‌ی من بودند کارهای خوب است و اگر فرزندی بداخلاق بود نماینده‌ی کار بد است.

اما تفاوت اینکه پسر بچه می‌بیند یا دختر. پسر بچه، مظهر کار خوبی است که تمام می‌شود. مثلاً بینوایی می‌خواهد دوا بخرد، پول ندارد می‌روید برای او دوا می‌خرید. این یک مرتبه است و تمام می‌شود. اما دختر مظهر یک خیراتی است که ادامه دارد. کسی بیمارستانی می‌سازد (البته آن هم نه بیشتر برای اینکه رأی بگیرد و...) برای خاطر خدا می‌سازد. این کار خیر به صورت دختر بچه

ظاهر می‌شود، چون کار خیری است که زاینده است. همیشه کار خیر از او ظاهر می‌شود و این زاینده‌گی و اضافه شدن با دختر بچه است. ان شاء الله شما آنقدر کار خوب انجام دهید که در خوابتان یک گله بچه ببینید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.^۱

سؤال‌ی رسیده از طرف یکی از آقایان که حتماً خود او اینجا نیست ولی چون عمومی است یک مقداری را می‌گویم چون مسأله از عرفان یک خرده آن طرف‌تر است. راجع به خواب خیلی صحبت شده ما هم اینجا خیلی صحبت کردیم یک بار هم من یک مطلبی نوشتم که بنا بود کتابی هم بنویسم و یک فصل آن این باشد. به هر جهت راجع به خواب خیلی‌ها حرف زدند. اقتصاددان‌ها هم حرف زده‌اند که می‌گویند خواب آدم را بیکار می‌کند، اقتصاد صدمه می‌بیند در حالی که خواب ربطی به اقتصاد ندارد. جامعه‌شناسان البته خیلی کم، همین‌طور حرف زده‌اند، البته آنها به این اعتبار که جامعه‌ای در خواب است یا بیدار است. منظور اینکه شیمیدان‌ها، فیزیکدان‌ها، روانشناس‌ها همه در مورد خواب حرف زده‌اند. بنابراین امروز که این رشته‌های مطالعاتی هر کدام یک علمی شده و مستقل است، شاید بشود گفت کسی نمی‌تواند یک تفسیر جامع و کاملی از خواب بدهد. در قرآن فقط همین قدر خداوند اشاره کرده که جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالتَّوَمَّ سُبَاتًا^۲، خداوند می‌گوید شکر خدایی که شب را لباس کرد برای ما و رویا را آرامش. لباس البته چیزی است که آدم را می‌پوشاند، شب را هم تشبیه به لباس کرده که کارهای

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، تاریخ ۶/۳/۱۳۸۸ ه. ش.

۲. سوره فرقان، آیه ۴۷.

مردم را می پوشاند. وَالنَّوْمَ سُبَاتًا و خواب را آرامش قرار داد. بنابراین این یک فایده‌ای است که مسلم است یعنی وقتی قرآن یک چیزی گفت همه‌ی مسائل را نمی گوید برای اینکه قرآن کتاب علمی، کتاب روانشناسی و... نیست. به لحاظ ارتباطی که همه‌ی این وقایع با خدا و حکمت خدا دارند از همه اسم می برد. خواب آرامش است، یکی از جنبه‌ی بدنی که می بینیم کسی خستگی بدنی پیدا می کند یک روز تمام کار می کند خسته می شود یا حرف می زند، (دوروبر انتخابات است، لابد اینهایی که خیلی حرف می زنند خسته می شوند). به هر جهت خسته می شود و می خوابد خستگی او در می رود هم از لحاظ بدنی و هم از لحاظ روانی و فکری گاهی از جهت روانی آدم راحت می شود ولی فکری نه ولی خواب این حالت را دارد که می تواند هم از لحاظ روانی به انسان آرامش بدهد و هم از لحاظ فکری. بنابراین هر تفسیری و تعبیری که بخواهیم از خواب بکنیم بهترین است که در این حول و حوش باشد که آیا این تعبیر که ما می گوییم کمک می کند به اینکه وَالنَّوْمَ سُبَاتًا، باشد یا نه؟ البته خیلی اوقات فکر می کنیم چرا اسم آن را آرامش گذاشته ایم؟ ولی واقعاً آرامش می دهد. چند بار از خودم مثال زدیم. سؤالات امتحاناتی را وقتی اهل درس و امتحان بودم، خواب دیدم. این یک آرامشی است. بالاترین آرامش برای یک محصل این است

که بدانند سؤالاتش چیست. حالا تا اینجا راجع به تفسیر خواب از اینجا به بعد تجربه‌ی خودم و توصیه به شماست. آمدم از این استفاده کنم گفتم و فکر کردم که من تا حالا که چنین چیزی هرگز نداشتم و چنین خوابی ندیدم یا راست است یا دروغ، اگر دروغ باشد که چرا وقتم را تلف کنم؟ اگر هم راست باشد این سؤال هم یکی از مسائلی است که خوانده‌ام ولو من اگر می‌خواهم که یک چنین حالتی داشته باشم نباید از این سوءاستفاده کنم. البته بعدها این شعر را خواندم دیدم انگار وصف‌الحال من است:

هر چه در این راه نشانت دهند

گر نستانی به از آنت دهند

سه، چهار تا درس کتبی و شفاهی داشتیم به سؤالاتی که خواب دیدم تکیه نکردم ولی همه‌اش درست درآمد. این خواب آرامشی است اول که یک آرامش به من داد بعد هم که درست درآمد خوشحال شدم. چون من درسه‌ایم خوب بودند و نیاز نداشتم.

بنابراین خواب‌ها در هر مسأله‌ای هشداردهنده است و از ناراحتی‌های زیاد بعدی جلوگیری می‌کند. من شاید اگر این خواب را نمی‌دیدم آنقدر ناراحت می‌شدم که نمی‌توانستم مسأله را جواب بدهم. تغییرات شیمیایی و فیزیکی که موجب می‌شود انسان به

خواب برود یا خواب ببیند و بعد هم اثرات آن با فیزیکی‌دان‌ها و شیمی‌دان‌ها باشد، بهتر است و در کار آنها دخالت نکنیم بهتر است. البته بلد هم نیستیم. از جنبه‌ی روانی چون خواب می‌خواهد آرامش بدهد، بنابراین نگرانی و استرس‌های بیداری را اگر بخواهد نشان بدهد به صورت حالا بگوییم کاریکاتور نشان می‌دهد به صورت واقعی آن نشان نمی‌دهد.

خواب می‌خواهد به ما آرامش دهد در حالی که در بیداری ما را ناراحت کرده است در خواب هم باز بیاید ما را ناراحت کند؟ نه!

از این نوع خواب‌ها یکی خواب‌هایی است که وضعیت بدن انسان را می‌گوید. چون بدن انسان در صورت ظاهر حواس مختلفی دارد. حواس خمسسه دارد، حواس پنجگانه ولی اضافه بر آنها هم حواسی دارد به این معنی که از وضع خود خبر دارد یعنی الان که من اینجا نشستم شما اینجا نشسته‌اید، می‌دانم چطور نشسته‌ام از این طرف زانویم یک کمی خسته است این حسی جداگانه از حواس است یا وقتی غذا می‌خورید اگر چشم خود را هم بگذارید باز غذا را در دهان خود می‌کنید در گوش خود فرو نمی‌برید. البته گاهی بعضی خستگی‌ها آنقدر شدید می‌شود که آدم اشتباه می‌کند یا نماز می‌خوانید در نماز اگر چشم شما هم بسته باشد وقتی می‌خواهید سجده کنید سرتان را روی مهر می‌گذارید.

آن کسی که بینایی ندارد مادرزادی یا به علتی نابیناست، او هم این خاصیت را دارد پس خداوند در بدن یک حسی آفریده که دم دست ما نیست. چشم و حس بینایی در چشم، بویایی در بینی و همه را می‌دانیم، دم دست ما هست و همه آزمایش روی آن انجام می‌دهیم ولی این حس دم دست ما نیست. مگر بعضی بیماری‌های عصبی که می‌بینیم در آن خلل است، چشم بسته نمی‌تواند غذا بخورد یا چشم بسته نمی‌تواند سجده کند. ولی غیر از آن، این در دسترس ما هست ولی این حس در دسترس ما نیست. در مقابل این حس را که خدا آفریده به چه درد می‌خورد برای چه آفریده؟ بینایی برای این است که من آب را ببینم و تشنه‌ام، بردارم. این حس به چه درد می‌خورد؟ نگاه کنید بشر مخلوق خداوند است، خداوند فرموده: *إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً^۱*، پس این بشر را که آفریده از قدرت‌های خود، همه را نه، یک نمونه‌ای باید گذاشته باشد که بشر دارد کم‌کم می‌فهمد که خداوند چنین قدرتی داده است.

این بشر توانست یک ماه پیما یا مریخ پیما درست کند. این رفت به مقصد خود حالا یادم نیست ماه بود؟ کجا بود؟ در آنجا خراب شد، وقتی به اینجا خبر دادند از اینجا فهمیدند که عیب آن

۱. سوره بقره، آیه ۳۰.

چیست. چه کار می شود کرد؟ از اینجا یکی را بفرستند آن را درست کند؟ ما آنقدر متخصص نداریم بودجه ی زیادی می خواهد، به اندازه ای که یکی برود و برگردد. از همین جا آن را درست کردند. مثل اینکه ترمز ماشین شما خراب است و باید آن را به تعمیرگاه ببرید ولی از همین جا بنشینید و فکر کنید و ترمز آن را درست کنید. بعد بروید ماشین را بیاورید. چنین کاری را بشر کرده، خدا نمی تواند بکند؟ خدا یک گوشه را در این خلیفه ی خود قرار داده است.

بسیاری از این خواب ها به ما نشان می دهد که کجای بدن ما دردناک و مریض است. البته راه اصلاح را هم جداگانه گفته و این خواب که می آید یک رکنی است. مثل ستاره پیما که یک عضو و یک اعضای سازمان می فهمد و یکی هم درست می کند. بسیاری از خواب ها اینطوری است خواب هایی که همه اش جنگ و جدال و خونریزی در خواب می بینید. البته تلویزیون الان همه اش جنگ و خونریزی است آن خواب نیست، بیداری است ولی خواب می بینید این خواب علامت این است که گردش خون و قلب شما خوب نیست باید بروید آزمایش کنید. خواب می بینید که در آب های خیلی شفاف می روید و ناراحت هم هستید می روید ته آب و می آید بالا و یا در آب و جویی از راه های باریکی عبور می کنید این می گوید دستگاه هاضمه ی شما خراب است منتها خودت باید

دستگاه هاضمه را درست کنی. باید جنبه‌ی خلافت الهی که در انسان است درست کند. خواب به تو می‌فهماند که اینجا نقص دارد و مریض شده‌ای، در بیداری علم طب و دواها در اختیار تو قرار گرفته. همین کار را برای افکار انسان می‌کند. یک سری فکر که راجع به فرشتگان و کروبیان خواب می‌بینید اینها نشان می‌دهد فعلاً فکر شما نقصی ندارد مواظب باشید خراب نشود. این است که قدما روی تجربه می‌گفتند خواب‌ها بعد از یک هفته یا ده روز یا چهل روز ممکن است تعبیر شود اینجا است. یا خواب پیغمبران را می‌بینید خواب عیسی عَلَيْهِ السَّلَام را می‌بینید این خواب به شما می‌گوید خیلی به کار دنیا چسبیده‌ای، خیلی کله‌ات خراب است یک خرده رها کن و به فکر خدا باش. این عیسی در خواب شما این است و الا الان که مسلمان هستید پیغمبر ما بعد از همه آمده و کامل تر از همه هست، مع ذلک اسم پیغمبران قبلی را می‌بریم و کمک می‌خواهیم برای اینکه هر کدام مظهری در فکر ما دارد یا موسی عَلَيْهِ السَّلَام را خواب می‌بینید. خواب می‌بینید موسی با عصا زد که یاالله راه بیفت چرا راه نمی‌روی؟ این برای این است که خیلی در کارها تنبلی می‌کنید اگر تنبلی کنید خود روال کار عصا را به شما خواهد زد پس اینطور بهتر است.

بنابراین خواب‌ها به این طریق ما را هدایت می‌کنند. یک

نحوه خواب‌هایی هست که کار استخاره را می‌کنند، استخاره وقتی است که شما در تصمیم بین این راه و آن راه مردّد هستید هر چه فکر کردید فکرتان به جایی نمی‌رسد استخاره می‌کنید. البته استخاره لغتاً یعنی طلب خیر، افعالی که بر وزن استفعال هست به معنی طلب است طلب خیر از چه کسی می‌کنید؟ از خداوند، اگر مؤمن باشید از خداوند. یا مثلاً می‌گوید در استخاره که چنین کن یا خود خداوند به فکر شما می‌اندازد چه در خواب چه در بیداری. بیداری حالا بحثش نیست.

البته توجه کردید و توصیه می‌کنیم که در موقع خواب دعایی که برای خواب گفته‌اند بخوانید برای این است. برای اینکه اگر چند بار توجه کنید دنباله‌ی افکار خود را در خواب می‌بینید، در بیداری فکر می‌کنید فلان پارک خیلی با صفا بود دیروز رفتم و نشستم نمی‌فهمید چه زمانی به خواب رفتید؟ دنباله‌ی همین را در خواب می‌بینید. به این جهت گفته‌اند موقع خواب این دستورات را انجام دهید برای اینکه ارتباط معنوی شما با خداوند برقرار شود. این ارتباط که برقرار شد ممکن است این خواب، شما را از یک نگرانی و تردید نجات بدهد یعنی راه را نشان بدهد. مثلاً نشان بدهد که مردّد هستید که در اینجا کار بگیرید یا بروید فلان جا؟ خواب ممکن است اینطور باشد که کار گرفتید اینجا

خیلی خوب بوده و بعد رها کردید رفتید آنجا خیلی بد بوده این را خواب به شما می‌گوید. خواب، به اصطلاح روانشناسان جهت یاب است. اما یکی می‌گوید آیا نمی‌شود ذهنیت‌های بیداری را به خواب هم برد؟ یا خواب‌ها و چیزهایی که در خواب هست به بیداری بیاوریم؟ در خواب اراده‌ی ما خود خواب است. اراده نمی‌توانیم بکنیم این هم که در خواب می‌گویید برویم فلان جا، این اراده نیست، شما نیستید، روال خواب شما را برمی‌دارد و می‌برد. این است که آنچه مشترک بین همه‌ی انسان‌هاست در خواب و بیداری هست مثلاً چه در خواب و چه در بیداری دست روی برق بگذارید، شما را برق می‌گیرد. این را هم در خواب می‌دانید و هم در بیداری می‌دانید. اگر در خواب غیر از این بود، خواب مطلب خاصی می‌خواهد بگوید. اگر دیدید در خواب دست به برق می‌زنید چیزی نمی‌شود این پیامی برای شما دارد. مثلاً پیام این است که از هیچ چیز نترس. به این صورت پیام می‌گوید و الاً بطور معمول یک چیزهایی در خواب و بیداری مشترک در هر دو تا هست ولی نمی‌شود عقل و استدلالی که در خواب داریم در بیداری داشته باشیم و بالعکس. البته خواب ممکن است ما را در یک چیزی از اشتباه درآورد. مثلاً فرض کنید در باغی درخت گردو نشاندهیم خیال کنیم برای درخت گردو بهترین کود، برگ

خشک درخت‌های دیگر است و همین کار را می‌کنیم. در خواب می‌بینید درخت گردو به زبان آمد و گفت این مزخرفات چیست پای من ریختید؟ می‌فهمید که یک علم لَدُنِّی در وجود شما هست که از بس کتاب‌های مختلف خواندید روی آن علم گرد و خاک گرفته، نمی‌بینید و می‌گویید این خوب است و حال آنکه آن خوب نیست. در خواب که به طبیعت نزدیک می‌شوید و برمی‌گردید، پرده را کنار می‌زند و این پیام را دارد و چیزهای دیگر که اگر یادم آمد باز می‌گویم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.^۱

یک سؤالی رسیده و آن اینکه پرسیده از کجا تشخیص بدهیم این خواب است یا مکاشفه است؟ اصلاً مکاشفه را رها کنید فکر کنید که مکاشفه‌ای نیست برای اینکه مکاشفه اگر باشد، خودش می‌گوید من از کجا هستم. منتها افراد چون خیلی دلشان می‌خواهد که مکاشفاتی داشته باشند و ببینند، منتظر بهانه هستند و هر چیزی را ممکن است مکاشفه ببینند. این است که این شق را کنار بگذارید. خود رویا هم یک مکاشفه است منتها تفاوت آن این است که مکاشفات اصطلاحی است که ما می‌گوییم از یک منبع غیبی سرچشمه می‌گیرد و منبع غیبی که علاقه‌مند است که به سرنوشت این شخص دخالت کند، نگاهی بکند یا برنامه‌ی آینده‌ی زندگی او را تعیین می‌کند یا نسبت به گذشته‌ات اظهار نظر می‌کند ولی رویا همان چیزها را دارد منتها تفاوت آن این است که نظر بر تمام مشکلات زندگی او دارد تمام مشکلاتی که دارد و تمام وقایع خارجی که دیده همه‌ی اینها مؤثر است و حتی آنچه در کودکی دیده است. در کودکی که شما و ما خیال می‌کنیم این هیچ چیزی نمی‌فهمد در آن کودکی دیده، در او اثر می‌کند و اثرش عمیق است.

۱. برگرفته از گفتارهای عرفانی، تاریخ ۳/۳/۱۳۹۱ ه. ش.

فهرست جزوات قبل

شماره	عنوان	قیمت
۱	گفتارهای عرفانی ^۱ (قسمت اول - دی و بهمن ۱۳۸۶)	مجموعه شماره یک: ۸۰۰۰ تومان (شامل ۱۳ جزوه)
۲	گفتارهای عرفانی (قسمت دوم - بهمن ۱۳۸۶ تا فروردین ۱۳۸۷)	
۳	گفتارهای عرفانی (قسمت سوم - اسفند ۱۳۸۶ تا خرداد ۱۳۸۷)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت اول)	
۴	گفت وگوهای عرفانی ^۲ (قسمت اول - متن ۶ مصاحبه - تابستان و آذر ۸۶، اردیبهشت، مرداد و آذر ۸۷)	
۵	مکاتیب عرفانی ^۳ (قسمت اول ۷۶-۱۳۷۵)	
۶	استخاره (همراه با سی دی صوتی)	
۷	مقدمه ی روز جهانی درویش	
۸	مکاتیب عرفانی (قسمت دوم ۷۹-۱۳۷۷)	
۹	گفتارهای عرفانی (قسمت چهارم - اردیبهشت، خرداد و تیر ۱۳۸۷)	
۱۰	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجم - تیر ۱۳۸۷)	مجموعه دو: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)
۱۱	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم - مرداد و شهریور ۱۳۸۷)	
۱۲	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتم - شهریور ۱۳۸۷)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت دوم)	
۱۳	خانواده و اختلافات خانوادگی و علل عمده (قسمت اول)	
۱۴	حقوق مالی و عشریه (قسمت اول)	
۱۵	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتم - مهر ۱۳۸۷)	
۱۶	مکاتیب عرفانی (قسمت سوم ۱۳۸۰)	

۱. گفتارهای عرفانی: بیانات صبح‌های شنبه، یک‌شنبه، چهارشنبه، پنج‌شنبه، جمعه و مناسبت‌ها.

۲. گفت وگوهای عرفانی: مجموعه ی مصاحبه‌ها.

۳. مکاتیب عرفانی: مجموعه ی پاسخ به نامه‌ها.

مجموعه سه:	مجموعه سه:	گفتارهای عرفانی (قسمت نهم - مهر ۱۳۸۷)	۱۷
مجموعه سه:	مجموعه سه:	گفتارهای عرفانی (قسمت دهم - مهر و آبان ۱۳۸۷)	۱۸
مجموعه سه:	مجموعه سه:	گفتارهای عرفانی (قسمت یازدهم - آبان ۱۳۸۷)	۱۹
مجموعه سه:	مجموعه سه:	گفتارهای عرفانی (قسمت دوازدهم - آبان و آذر ۱۳۸۷)	۲۰
مجموعه سه:	مجموعه سه:	گفتارهای عرفانی (قسمت سیزدهم - آذر ۱۳۸۷)	۲۱
مجموعه چهار:	مجموعه چهار:	شرح و تفسیر برخی از آیات قرآن کریم (قسمت اول)	۲۲
مجموعه چهار:	مجموعه چهار:	شرح فرمایشات حضرت صادق علیه السلام (تفسیر مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة) (قسمت اول)	۲۳
مجموعه چهار:	مجموعه چهار:	شرح فرمایشات حضرت سجاد علیه السلام (شرح رساله حقوق) (قسمت اول)	۲۴
مجموعه چهار:	مجموعه چهار:	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت سوم)	-
مجموعه چهار:	مجموعه چهار:	مکاتیب عرفانی (قسمت چهارم ۸۱-۱۳۸۰)	۲۵
مجموعه پنج:	مجموعه پنج:	گفتارهای عرفانی (قسمت چهاردهم - مردادالی آذر ۱۳۸۷)	۲۶
مجموعه پنج:	مجموعه پنج:	گفتارهای عرفانی (قسمت پانزدهم - آذر ۱۳۸۷)	۲۷
مجموعه پنج:	مجموعه پنج:	گفتارهای عرفانی (قسمت شانزدهم - آذر و دی ۱۳۸۷)	۲۸
مجموعه پنج:	مجموعه پنج:	گفتارهای عرفانی (قسمت هفدهم - دی ۱۳۸۷)	۲۹
مجموعه پنج:	مجموعه پنج:	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت چهارم)	-
مجموعه شش:	مجموعه شش:	گفتارهای عرفانی (قسمت هجدهم - دی و بهمن ۱۳۸۷)	۳۰
مجموعه شش:	مجموعه شش:	گفتارهای عرفانی (قسمت نوزدهم - بهمن ۱۳۸۷)	۳۱
مجموعه شش:	مجموعه شش:	گفتارهای عرفانی (قسمت بیستم - اسفند ۱۳۸۷)	۳۲
مجموعه شش:	مجموعه شش:	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و یکم - اسفند ۱۳۸۷)	۳۳
مجموعه شش:	مجموعه شش:	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت پنجم)	-
مجموعه هفت:	مجموعه هفت:	نقشه راهنمای موقعیت مزار سلطانی بیدخت در کشور ایران	۲۰۰ تومان
مجموعه هفت:	مجموعه هفت:	مکاتیب عرفانی (قسمت پنجم ۸۳-۱۳۸۲)	۳۴
مجموعه هفت:	مجموعه هفت:	مکاتیب عرفانی (قسمت ششم ۱۳۸۴)	۳۵
مجموعه هفت:	مجموعه هفت:	شرح فرمایشات حضرت صادق علیه السلام (تفسیر مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة) (قسمت دوم)	۳۶
مجموعه هفت:	مجموعه هفت:	شرح فرمایشات حضرت سجاد علیه السلام (شرح رساله حقوق) (قسمت دوم)	۳۷
مجموعه هفت:	مجموعه هفت:	مجموعه دستورالعمل ها و بیانیه ها (قسمت اول)	۳۸

		مکاتیب عرفانی (قسمت هفتم ۸۷-۱۳۸۴)	۳۹
مجموعه هشتم: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)		شرح فرمایشات حضرت سجاد علیه السلام (شرح رساله حقوق) (قسمت سوم)	۴۰
		شرح فرمایشات حضرت سجاد علیه السلام (شرح رساله حقوق) (قسمت چهارم)	۴۱
		شرح و تفسیر برخی از آیات قرآن کریم (قسمت دوم)	۴۲
		مجموعه دستورالعمل ها و بیانیه ها (قسمت دوم)	۴۳
مجموعه نهم: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و دوم - فروردین ۱۳۸۸)	۴۴
		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و سوم - فروردین ۱۳۸۸)	۴۵
		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و چهارم - فروردین ۱۳۸۸)	۴۶
		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و پنجم - اردیبهشت ۱۳۸۸)	۴۷
		شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت ششم)	-
مجموعه ده: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و ششم - مرداد ۱۳۸۹)	۴۸
		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و هفتم - مرداد و شهریور ۱۳۸۹)	۴۹
		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و هشتم - شهریور ۱۳۸۹)	۵۰
		گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و نهم - شهریور و مهر ۱۳۸۹)	۵۱
		گفتارهای عرفانی (قسمت سی ام - مهر ۱۳۸۹)	۵۲
		گفتارهای عرفانی (قسمت سی و یکم - اردیبهشت ۱۳۸۸)	۵۳
مجموعه یازده: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)		گفتارهای عرفانی (قسمت سی و دوم - اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۸)	۵۴
		گفتارهای عرفانی (قسمت سی و سوم - خرداد ۱۳۸۸)	۵۵
		گفت و گوهای عرفانی (قسمت دوم - عرفان در کار اداری - بهار و تابستان ۱۳۸۹)	۵۶
		گفتارهای عرفانی (قسمت سی و چهارم - خرداد ۱۳۸۸)	۵۷

	۵۸	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و پنجم - خرداد و تیر ۱۳۸۸)
	۵۹	درباره‌ی حقوق مالی و عشریه (قسمت دوم)
	۶۰	خانواده و اختلافات خانوادگی و علل عمده (قسمت دوم)
	۶۱	گفت‌وگوهای عرفانی (قسمت سوم - سال‌های ۸۹ - ۱۳۸۸)
	۶۲	رفع شبهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت اول)
مجموعه دوازده: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)	۶۳	رفع شبهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت دوم)
	۶۴	رفع شبهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت سوم)
	۶۵	رفع شبهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت چهارم)
	۶۶	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و هشتم - تیر ۱۳۸۸)
	۶۷	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و هفتم - تیر ۱۳۸۸)
مجموعه سیزده: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)	۶۸	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و هشتم - تیر و مرداد ۱۳۸۸)
	۶۹	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و نهم - مرداد و شهریور ۱۳۸۸)
	-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت هفتم)
	-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت هشتم)
	-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت نهم)
مجموعه چهارده: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)	۷۰	مُلَخَّص گزارشات در مورد عرفان (هدیه نوروزی ۱۳۹۰)
	۷۱	گفتارهای عرفانی (قسمت چهارم - شهریور ۱۳۸۸)
	۷۲	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجم و یکم - شهریور ۱۳۸۸)
	۷۳	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و دوم - مهر ۱۳۸۸)
	۷۴	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و سوم - مهر ۱۳۸۸)
	۷۵	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و چهارم - مهر ۱۳۸۸)
	۷۶	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و پنجم - مهر و آبان ۱۳۸۸)
	۷۷	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و هشتم - آبان ۱۳۸۸)
	۷۸	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و هفتم - آبان و آذر ۱۳۸۸)
	۷۹	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم و هشتم - آذر ۱۳۸۸)
	-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت دهم)
مجموعه پانزده: ۱۰۰۰ تومان (شامل ۱۰ جزوه)	۸۰	شرح فرمایشات حضرت سجاد علیه السلام (شرح رساله حقوق)
	۵۰۰ تومان	

۸۱	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت اول)	
۸۲	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت دوم)	
۸۳	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت سوم)	
۸۴	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت چهارم)	
۸۵	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت پنجم)	
۸۶	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت ششم)	
۸۷	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت هفتم)	
۸۸	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت هشتم)	
۸۹	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت (قسمت نهم)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت یازدهم)	
۹۰	مکاتیب عرفانی (اسفند ۱۳۷۵ الی خرداد ۱۳۸۷)	۵۰۰ تومان
۹۱	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و نهم)	
۹۲	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاهم)	
۹۳	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و یکم)	
۹۴	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و دوم)	
۹۵	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و سوم)	
۹۶	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و چهارم)	
۹۷	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و پنجم)	
۹۸	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و ششم)	
۹۹	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و هفتم)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت دوازدهم)	
۱۰۰	شرح فرمایشات حضرت صادق علیه السلام (تفسیر مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة) (جلد اول)	۵۰۰ تومان

مجموعه شانزده:
شامل ۱۰ جزوه
۱۰۰۰ تومان

مجموعه هفده:
شامل ۱۰ جزوه
۱۰۰۰ تومان

	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و هشتم)	۱۰۱
	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجاه و نهم)	۱۰۲
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصتم)	۱۰۳
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و یکم)	۱۰۴
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و دوّم)	۱۰۵
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و سوّم)	۱۰۶
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و چهارم)	۱۰۷
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و پنجم)	۱۰۸
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و ششم)	۱۰۹
	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت سیزدهم)	-
۵۰۰ تومان	شرح رساله شریفه پندصالح (جلد اوّل)	۱۱۰
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و هفتم)	۱۱۱
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و هشتم)	۱۱۲
	گفتارهای عرفانی (قسمت شصت و نهم)	۱۱۳
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتادم)	۱۱۴
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتاد و یکم)	۱۱۵
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتاد و دوّم)	۱۱۶
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتاد و سوّم)	۱۱۷
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتاد و چهارم)	۱۱۸
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتاد و پنجم)	۱۱۹
	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت چهاردهم)	-
۵۰۰ تومان	شرح و تفسیر برخی از آیات قرآن کریم (جلد اوّل)	۱۲۰
۵۰۰ تومان	درباره‌ی مزار سلطانی بیدخت و شرح زندگی و حالات اقطاب اخیر	۱۲۱
۵۰۰ تومان	شرح رساله شریفه پندصالح (جلد دوّم)	۱۲۲
۵۰۰ تومان	فهرست موضوعی جزوات	۱۲۳
۵۰۰ تومان	درباره‌ی ذکر و فکر	۱۲۴

مجموعه هجده:
۱۰۰۰ تومان
(شامل ۱۰ جزوه)

مجموعه نوزده:
۱۰۰۰ تومان
(شامل ۱۰ جزوه)

مجموعه بیست: ۵۰۰ تومان (شامل ۵ جزوه)	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتادوششم)	۱۲۵
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتادوهفتم)	۱۲۶
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتادوهشتم)	۱۲۷
	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتادونهم)	۱۲۸
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادم)	۱۲۹
درباره‌ی بیعت و تشرّف		۱۳۰
مجموعه بیست و یک: ۵۰۰ تومان (شامل ۱۰ جزوه)	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادویکم)	۱۳۱
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادودوم)	۱۳۲
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادوسوم)	۱۳۳
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادوچهارم)	۱۳۴
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادوپنجم)	۱۳۵
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادوششم)	۱۳۶
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادوهفتم)	۱۳۷
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادوهشتم)	۱۳۸
	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتادونهم)	۱۳۹
	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت پانزدهم)	-
مجموعه بیست و دو: ۵۰۰ تومان (شامل ۱۰ جزوه)	گفتارهای عرفانی (قسمت نودم)	۱۴۰
	گفتارهای عرفانی (قسمت نود و یکم)	۱۴۱
		۱۴۲
		۱۴۳
	پرسش و پاسخ	۱۴۴
	با گزیده‌هایی از بیانات	۱۴۵
	حضرت آقای حاج دکتر نورعلی تابنده	۱۴۶
	(مجدوب علیشاه)	۱۴۷
		۱۴۸
		۱۴۹

۲۰۰ تومان	شرح فرمایشات حضرت صادق علیه السلام (تفسیر مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة) (جلد دوم)	۱۵۰
۵۰ تومان	درباره‌ی دعا	۱۵۱
